

• Bosansko-hercegovačka • Integrativna • Dječja •
• Adolescentna • Psihoterapijska • Asocijacija •

u suradnji sa:

Institut za psihoterapiju, savjetovanje djece, mladih
i obitelji

European Interdisciplinary Association For
Therapeutic Services for Children & Young People
EIATSCYP

EDUKACIJSKI PROGRAM IZ DJEČJE I ADOLESCENTNE INTEGRATIVNE PSIHOTERAPIJE
4-GODIŠNJI PROGRAM

2. GODINA EDUKACIJE
(ŠKOLSKA 2016./2017. GODINA)

Bosansko-hercegovačka integrativna dječja i adolescentna psihoterapijska Asocijacija -BHIDAPA

Sarajevo, Radnička70 c

e-mail: info@psychotherapy.ba ; bhidapa@gmail.com

Mob: +387 61 169 840

www.psychotherapy.ba

Sadržaj

O psihoterapiji djece i adolescenata	2
Edukacijski program iz Dječje i Adolescentne Psihoterapije i učlanjenje u EIATCYP, te do sada implementirani edukacijski program	4
Voditelj Edukacije i Programa	5
Mjesto održavanja i cijena za školsku 2016/17.	5
Uvjeti upisa i osnovna baza programa rada	7
Uvjeti za dobivanje certifikata	8
Plaćanje druge edukacijske godine 2016/17.	9
Eseji i teme za 2. godinu edukacijskog programa	10
Osobni/lični razvojni profil	11
Predavači/voditelji modula u 2016/2017. god	12
Raspored modula za 2. godinu edukacije za školsku 2016/17. god	16
Opis svih modula	18
Dodatak 1: Osobna/lična terapija	22
Dodatak 2: Klinička supervizija	24
Dodatak 3: Proces certifikacije	25
Dodatak 4: Etički kodeks	27

Psihoterapija djece i adolescenata bitno se razlikuje od psihoterapije odraslih osoba, a to se naročito odnosi na ulogu terapeuta, odnos i suradnju s roditeljima jer o suradnji s roditeljima ovisi prihvaćanje same terapije.

Terapijske tehnike modificiraju se prema fazama razvoja djeteta, stupnju edukacije, o čemu ovisi i sam izbor tehnika. Uloga terapeuta u terapiji sa djecom i adolescentima vrlo je kompleksna jer terapeut kreira sigurnost, preuzima odgovornost za granice i etičnost samog procesa, a unutarnji psihički procesi djeteta i odnos s roditeljima unose se i u terapijski odnos. Kroz terapiju stvoreni novi odnosi značajni su za sve kasnije odnose.

S obzirom na specifičnosti djece i adolescenata terapijske tehnike adaptiraju se u zavisnosti od faze razvoja i djetetovih problema kao i odnosa sa okolinom.

Posebna težina psihoterapije djece i mladih proizlaze iz djetetovih problema s motivacijom, reduciranošću kapaciteta retrospekcije i teškoćama vremenske perspektive. Posebnu poteškoću predstavlja zaokupljenost djetetovog ega obranama od terapeuta, što je naročito naglašeno kod adolescenata, a što stvara teškoće u uspostavljanju odnosa.

Program psihoterapije djece i adolescenata temelji se na razvojnom pristupu djeci i mladima inkorporirajući humanistički i integrativni pristup / Gestalt, TA, IA/, te Self psihologiju, intrasubjektivne teorije i teorije odnosa.

Razvojna perspektiva inkorporirana je u radovima Bolbya, Winnicotta, Sterna, Schorea, M. Mahler, M. Klein i drugih.

Osnovna filozofija programa temelji se na:

- Odnosu djetete-roditelj koji je najvažniji za kreiranje unutarnje psihičke strukture djeteta i adolescenta
- Unutarnjoj dječjoj strukturi koja utječe na odnose s okolinom koji imaju tendenciju ponavljanja povijesti i stvaranja životnog skripta i srama
- Selfu koji nije entitet već kontinuirani proces koji je socijalno, afektivno i odnosno strukturiran kroz odnose s roditeljima i drugim važnim osobama, a uobličava se kroz socijalne ekonomske i kulturalne karakteristike
- Obrinama kojima se djeca brane od promjena, djelomično iz sigurnosti, te nastoje zadržati postojeće stanje
- Otporima prema osjećajima koji dolaze iz prošlosti u sadašnji kontekst djetetovog života, ali i ukazuju na moguće terapijske intervencije

Osnovna pravila psihoterapijskog tretmana, bez obzira na bazične pristupe, uključuju:

- Dobro poznavanje razvojnih faza
- Poznavanje obiteljske dinamike koja je značajna jer kroz nju djetete percipira svijet i sebe u svijetu i nastala iskustva prenosi na sve druge odnose kasnije u životu
- Poznavanje i drugih značajnih osoba u djetetovom životu
- Poznavanje zaštitnih i rizičnih faktora

U Bosni i Hercegovini se provodi Prvi akreditovani Edukacijski program iz Dječje i Adolescentne Psihoterapije. Nosilac edukacijskog programa je Bosansko-hercegovačka integrativna dječja i adolescentna psihoterapijska Asocijacija - BHIDAPA u suradnji sa Institutom D.O.M – Institut za psihoterapiju i savjetovanje djece, mladih i obitelji, Hrvatka (izrastao iz HITUDIM-a) i EIATCYP - Europska interdisciplinarna asocijacija za terapiju djece i adolescenata .

Bosansko-hercegovačka integrativna dječja i adolescentna psihoterapijska Asocijacija - BHIDAPA www.psychotherapy.ba, zvanično je postala, 06.04.2016. godine u Antwerpenu, član Europske interdisciplinarne asocijacije za terapiju djece i adolescenata (EIATCYP) sa sjedištem u Europskom centru za psihoterapijske studije u Francuskoj i UK.

Na sastanku održanom u Rijeci 30. rujna 2011. na kojem su sudjelovali predstavnici 11 zemalja osnivača dogovoreni su jedinstveni standardi edukacije dječje i adolescentne psihoterapeute i dječje i adolescentne savjetodavce.

Edukacija traje 4 godine, te je podijeljena na osnovni i napredni edukacijski program. Osnovni edukacijski program je u trajanju od 2 godine, nakon čega slijedi napredni od slijedeće 2 godine. Napredni edukacijski program mogu direktno upisati samo polaznici koji već imaju europski certifikat neke od psihoterapijskih škola ili ekvivalent istom.

Po završenoj edukaciji i polaganju ispita kandidati dobivaju europsku licencu za osposobljenost za dječjeg i adolescentnog psihoterapeuta.

U edukaciju se mogu uključiti psihijatri, psiholozi, defektolozi, socijalni radnici, pedagozi, profesori razredne i predmetne nastave.

Edukacija se provodi u suradnji sa i poštujući standarde EIATCYP, EUROCPs i EAP.

Edukacija je počela u junu/lipnju 2015. godine. Moduli su organizirani jedan vikend mjesečno, od petka do nedjelje, jedan modul organiziran je u Zagrebu, te jedan u IUC u Dubrovniku - „Ljetna škola“ u trajanju od pet dana (plan i programa za školsku 2015/16. dostavljen je svim studentima u obliku brošure, te objavljen na stranici Škole. Planirani Moduli su održani i u potpunosti je ispunjen predviđeni plan i program za prvu godinu edukacijskog programa za bazični stupanj. Modul: Ljudski razvoj 2., zbog objektivnih razloga Prof.dr.sc. Vlaste Rudan, pomjeren je za narednu školsku godinu, a u predviđenom periodu održan je zamjenski Modul na temu: Transfer i kontratransfer koji je vodila dr.sc Vesna Hercigonja Novković.

Voditelji Edukacije i Programa:

- o Prof. dr. sc. Dubravka Kocijan Hercigonja, dječji i adolescentni psihijatar i psihoterapeut, ujedno i predsjednica Europske interdisciplinarnе asocijacije za terapiju djece i adolescenata (EIATCYP) i Hrvatske interdisciplinarnе terapijske udruge za djecu i mladež (HITUDIM) – voditelj Edukacije.
- o Mr.sc. Mirela Badurina, Geštalt psihoterapeut, ujedno i Izvršna direktorica BHIDAPA (Bosansko-hercegovačka integrativna dječja i adolescentna psihoterapijska Asocijacija). Doktorantica zdravstvenih nauka, europski certificirani psihoterapeut (ECP) i Europski certificirani Geštalt terapeut (EAGT) – voditelj Edukacijskog Programa.

Mjesto održavanja i cijena za školsku 2016/17. godinu

Održavat će se jedan vikend mjesečno, od petka do nedjelje, u Sarajevu, te jednom godišnje organizira se „Ljetna škola“ u trajanju od četiri dana u Krapinskim Toplicama.

Trajanje, vrijeme i cijena se iznimno može povisiti kada su predavači stranci i kada radionice traju duže od tri dana.

Cijena edukacijske godine iznosi 2.500 KM.

1. Cijena „Ljetne škole“ posebno se plaća Institutu D.O.M.(HITUDIM-u) najdalje 30 dana prije nastave i može varirati ovisno o mjestu održavanja i dužini trajanja, a troškove puta i smještaja snosi Student. (sve informacije o „Ljetnoj školi, 2016“ na web. stranici: www.psychotherapy.ba)

Kontakt za prijave i upite:

kocijanhercigonja@inet.hr,

Dina Koren, prof. soc. ped., Tajnica , tel. +385 51 3646 817- Poliklinika Kocijan Hercigonja

www.psychotherapy.ba ili info@psychotherapy.ba ili, bhidapa@gmail.com

Mirela Badurina, Voditelj Edukacijskog programa - BHIDAPA ; Mob. +387 61 169 840

Edukacija uključuje:

- Teorijski dio i istraživački rad
- Superviziju kliničke prakse
- Razvoj vještina
- Osobni/lični razvoj

Organizaciono svaka radionica uključuje:

- Grupni proces,
- Teoriju,
- Superviziju prakticiranu u velikoj grupi
- Praktični rad
- Razvoj vještina
- Osobni/lični razvojni profil

Grupe za edukaciju su zatvorenog tipa sa stalnim brojem polaznika.

Ukoliko radionicu vodi stručnjak iz inozemstva, tada su radionice otvorenog tipa, dakle mogu im pristupiti i zainteresirane osobe koje nisu polaznici edukacije, ali se se u svakodnevnom radu bave psihoterapijom, liječenjem, odgojem, edukacijom djece i mladih, te unapređenjem mentalnog zdravlja djece i mladih i njihove dobrobiti.

Uvjeti upisa i osnovna baza programa

- Završen fakultet Medicine, Psihologije, Edukacijsko-Rehabilitacijski, Socijalni rad, Pedagoški fakultet
- Intervju s voditeljem edukacijskog programa
- Članstvo u BHIDAPA-u
- Za direktan upis u napredni stupanj edukacije (ili 3. godina) polaznicima je potrebna diploma nekog psihoterapijskog pravca s europskim priznanjem ili ekvivalent istoga.

Na početku edukacije polaznici dobivaju kompletan i detaljan program edukacije, a nakon svake završene radionice od voditelja modula dobit će prezentacije i popis preporučene literature.

Program uključuje učenje različitih tehnika i pristupa.

Osnovna baza programa su:

- Konstruktivizam; uključuje između ostalog spoznavanje sebe i drugih, različitost odnosa, te socijalne konstrukcije važne za terapijski odnos
- Fenomenologija
- Neuroznanost
- Teorija polja
- Dijalog
- Učenje modela I-Thou ,I-IT
- Holizam

Psihoterapija se temelji na Strazburškoj deklaraciji iz 1991. s inkorporiranim statutom Europske Asocijacije o Psihoterapiji.

Uvjeti za dobivanje certifikata iz Dječje i Adolescentne integrativne psihoterapije:

- Prisustvovanje svim modulima – teorijski i istraživački rad (650 sati)
- Minimalno 450 sati kliničke prakse (unutar druge, treće i četiri edukacijske godine)
- Minimalno 150 sati supervizije sa supervizorom odobrenim od strane organizatora (unutar druge, treće i četvrte edukacijske godine)
- Minimalno 160 sati osobne/lične terapije sa terapeutom odobrenim od strane organizatora (unutar četiri edukacijske godine)
- Predani svi eseji tijekom edukacije (8 eseja, te 4 osobna/lična razvojna profila, unutar četiri edukacijske godine, svake školske godine predana i ocijenjena dva eseja i jedan jedan lični/osobni razvojni profil)
- Predan završni rad (detaljnije u brošuri za 4. Edukacijsku godinu)
- Prijava za završni ispit (detaljnije u brošuri za 4. Edukacijsku godinu)
- Položen usmeni ispit pred komisijom koju čine predavači koji su maksimalno 2 puta tijekom edukacije vodili modul. (detaljnije u brošuri za 4. Edukacijsku godinu)
- Ostali sati izračunavaju se kroz pismene radove, prikaze slučajeva i istraživački rad.

Program osposobljava kandidate za stjecanje profesionalnih i akademskih iskustava s posebnim naglaskom na kliničkim vještinama, profesionalnoj kompetenciji, osobnom razvoju, uz zadovoljavanje kriterija dobre kliničke prakse koja osigurava visok stupanj edukacije kao i istraživanja.

Tijekom svake godine polaznici su dužni predati 2 pismena rada i osobni razvojni profil, a na kraju same edukacije polažu završni ispit, te prezentiraju rad na slučaju. Po uspješnom završetku edukacije, polaznici stječu diplomu iz Dječje i adolescentne psihoterapije, te europsku licencu ovjerenu od strane EAITCYP i EUROPCS.

Svi su moduli obavezni.

Ukoliko polaznik izostane do 2 modula tokom edukacijske godine, može nastaviti pohađati edukaciju, no mora naknadno nadoknaditi izgubljene module sa slijedećom generacijom.

Ukoliko polaznik izostane sa više od 2 modula, tada gubi pravo nastavka edukacije sa svojom grupom, te mora pauzirati i upisati nastavak edukacije sa slijedećom generacijom.

Plaćanje druge edukacijske godine 2016./2017. godine

Cijena edukacijske godine iznosi 2.500 KM, koja se može platiti u cijelosti 7 dana prije početka edukacijske godine ili u tri rate. Prva rata u iznosu od 500 KM najkasnije do 25.06. 2016, II rata u iznosu od 1000 KM do 10. oktobra/listopada 2016. g., te III rata u iznosu od 1000 KM do 1. februara/veljače 2017.g. Također, je obavezna uplata godišnje članarine u iznosu od 40 KM. Uplatom godišnje članarine BHIDAPA automatski ste članovi i EIATCYPa.

Uplate se vrše na Račun BHIDAPA

Uplatnica treba glasiti na :

Broj računa: 1610000134890054 (Raiffeisen BANK)

Svrha: Prva/druga ili treća uplata za Edukaciju iz Dječje i Adolescentne psihoterapije/savjetovanja, školske 2016/17 ili Godišnja članarina za 2016/17.

BHIDAPA, Radnička 70 c, 71 000 Sarajevo

IBAN CODE: BA391610000134890054

Eseji za 2. Edukacijsku godinu

Tijekom druge godine edukacije potrebno je napisati i predati 2 eseja na temu po odabiru od dolje navedenih. Na kraju druge godine polaznici pišu « Osobni razvojni profil » čija predaja je, uz ostale uvjete, neophodna za prijavu završnog ispita.

Teme 1. eseja :

1. Refleksijaja ranih odnosa na razvoj djeteta/adolescenta
2. Projektivne identifikacije u terapijskom procesu
3. Kreativne metode i tehnike u radu s djecom i adolescentima

Esej treba sadržavati 2500 riječi, treba biti napisan na računalu, te s dvostrukim proredom.

Rok za predaju ovog eseja je 01.12.2016. Eseji se mogu predati lično/osobno Mireli Badurina ili na adresu Asocijacije ili mailom na bhidapa@gmail.com

Teme 2. eseja:

1. Kritički osvrt na Izazove u radu sa adolescentima
2. Poremećaji u dječjoj i adolescentnoj dobi (pervazivni poremećaji, anksiozni i depresivni poremećaji u dječjoj dobi, somatske smetnje...) kritički osvrt
3. Suicid kod djece i adolescenata – kritički osvrt

Esej treba sadržavati 2500 riječi, treba biti napisan na računalu, te s dvostrukim proredom.

Rok za predaju ovog eseja je 28.03.2017. Eseji se mogu predati osobno mr.sc. Mireli Badurina ili na adresu Asocijacije ili mailom na bhidapa@gmail.com s

Esej « Osobni/lični razvojni profil » treba sadržavati 2500 riječi. Rok za predaju je 01.05.2017. Eseji se mogu predati osobno mr.sc. Mireli Badurina ili na adresu Asocijacije ili mailom na bhidapa@gmail.com

Osobni/lični razvojni profil

Svrha osobnog razvojnog profila je da evaluira studentov osobni razvoj tijekom godine i da demonstrira praktično razumijevanje osobnog razvoja tijekom terapeutske edukacije i njegov utjecaj na terapijski odnos.

Esej « Osobni/lični razvojni profil » treba sadržati :

- Razmatranje i evaluaciju specifičnih ciljeva osobnog/ličnog razvoja
- Svjesnost sebe u odnosima sa samim sobom, grupom, osobljem, klijentima i bliskim osobama
- Stupanj participiranja u svim dijelovima edukacije uključujući i grupni proces
- Problematiku koja je bila naročito značajna za studenta tijekom godine
- Odnos između studenta i njegove kliničke prakse
- Moguće buduće ciljeve u osobnom/ličnom razvoju

Dva su važna kriterija za ocjenjivanje Osobnog/Ličnog razvojnog profila :

1. Esej ukazuje na iskrenu odanost osobnom napretku i razvoju
2. Esej ukazuje na mogućnost refleksije na osobni/lični razvoj

2016/2017. u edukaciji sudjeluju:

Prof.dr.sc. Dubravka Kocijan-Hercigonja renomirani je i svjetski priznati stručnjak s područja neuropsihijatrije, posebice dječje psihijatrije. Predavač je na Medicinskom fakultetu i Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u Zagrebu. Osnivač je hrvatske Interdisciplinarne Terapijske Udruge za Djecu i Mlade, a predsjednik je i Europske Asocijacije za Dječju i Adolescentnu Psihoterapiju.

Doc.dr.sc. Lidija Pecotić, klinički psiholog, terapeut i supervizor. Osnivačica je i Direktorica GPTIM (Gestalt Psychotherapy Training Institute Malta), Supervizor i trener u edukaciji iz Gestalt psihoterapije i sistemskih konstelacija; osnivačica i predsjednica EAPTI-GPTIM–Gestalt Instituta na Malti i Gestalt studija Beograd, kao i “Bert Hellinger Centra”-Malta. Pomogla je i doprinijela osnivanju Gestalt instituta u Beogradu, Zagrebu, Zadru, Sarajevu, Podgorici, Skoplju.

Prof. dr. sc. Gordana Buljan Flander, psiholog, ravnateljica Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba trideset se godina svoje karijere bavi djecom. Kao dječji psiholog u Klinici za dječje bolesti Zagreb često se susretala sa zlostavljanom i zanemarivanom djecom koja nisu imala potrebnu zaštitu odraslih. Stoga je bila među prvima koji su početkom '90.tih godina u Hrvatskoj prepoznali ovu problematiku te joj je

posvetila svoj daljnji rad. Utemeljiteljica je i voditeljica znanstvenih i stručnih programa nevladine udruge Hrabri telefon – telefon za zlostavljaju i zanemarenu djecu

MA Jon Blend je UKCP certificirani psihoterapeut za djecu i odrasle, autor, supervizor, trener i muzičar. MA Jon Blend je psiholog, dječji i adolescentski psihoterapeut (UKCP registrirani) gestalt / integrativni psihoterapeut, klinički supervizor i glazbenik. Njegovo profesionalno iskustvo uključuje godine rada u socijalnom radu, dječjoj i obiteljskoj psihijatriji, privatnoj praksi i umjetnosti. Predaje psihoterapiju u Gestalt centru, Minster centru u Londonu, Tbilisiju i Oslu. Također je gost predavač u Violet Oaklander Foundatin. Jon mentorira „Baby Watching“ projekte, utemeljene na teoriji privrženosti, koji uključuju učenike u promatranje odnosa između majke i djeteta. Njegova prošlost uključuje 30 godina iskustvenog rada sa odraslima, djecom, adolescentima i obiteljima u oblasti zaštite mentalnog zdravlja. Jon radi kao psihoterapeut i klinički supervizor u Londonu.

Dr.sc. Vesna Hercigonja Novković, prof. defektolog i magistar Integrativne psihoterapije, su-osnivač je Hrvatske Interdisciplinarnе Terapijske Udruge za Djecu i Mladež, a tajnik Europske udruge. Predavač je na Institutu Ipsa u Ljubljani. Područja interesa: djeca, adolescenti i obitelj, premećaji u ponašanju.

Prof.dr.sc. Mirjana Graovac, specijalist psihijatar, pročelnica odsjeka za adolescente i obitelj, KBC Rijeka. Predavač je na medicinskom fakultetu. polje interesa: psihoterapija adolescenata, grupni rad s adolescentima, rad s obitelji.

Prof.dr.sc. Vesna Vidović, specijalist dječje i adolescentne psihoterapije, edukator je iz obiteljske psihoterapije. predsjednica je hrvatske udruge za dojenačku, dječju i adolescentnu psihijatriju. Uže područje rada su individualna i obiteljska psihoterapija, liječenje osoba koje pate od anoreksije nervoze, bulimije nervoze, tjeskobe i problema u odrastanju te savjetovanje s obiteljima.

Prof. dr. sc. Vlasta Rudan, Profesor na Medicinskom fakultetu Univerziteu u Zagrebu. Dječiji i adolescentni Psihoterapeut
Specijalist dječje i adolescentne psihoterapije, Pročelnica dnevne bolnice za mladež na Klinici za psihološku medicinu, KBC Zagreb. Redovni profesor na medicinskom fakultetu u Zagrebu, autor brojnih radova s područja dječje i adolescentne psihijatrije i psihoterapije.

Prof. dr. sc. Križo Katinić, dr. med., Psihijatar

Predstojnik klinike za psihijatriju referentnog centra za borbu protiv ovisnosti u zagrebačkom KBC-u "Sestre milosrdnice". Nositelj nastave na Sveučilištu u Zagrebu: Egzistencijalni psihoterapijski smjerovi, logoterapija i psihoonkologija.

Prof. dr. sc. Vera Daneš, od skora je umirovljena sveučilišna profesorica psihijatrije. Uža specijalnost je dječija i adolescentna psihijatrija. Najveći dio radnog vijeka provela je kao voditelj Odjela dječije i adolescentne psihijatrije Psihijatrijske klinike Univerziteta u Sarajevu. Po svom edukativnom usmjerenju pripada školi psihodinamske orijentacije.

Sanela Selmanović Podrug, psiholog, licencirani psihoterapeut, supervizor

Psiholog i od 2006. kao Geštalt psihoterapeut stječe certifikat EAP-a i EAGT-a. Od 2004. godine osnivač je instituta za edukaciju iz Gestalt terapije Psiho-Integrum Sarajevo gdje radi kao trener i supervizor. Privatnu praksu obavlja u BiH i Hrvatskoj.

Detaljniji program edukacije, predavača/edukatora nalazi se na www.psychotherapy.ba

4.- GODIŠNJI EDUKACIJSKI PROGRAM

1. MODUL – 27.-29.05. 2016.

Vrijeme: Petak -> 17:30 - 21:00; Subota -> 09:30 - 18:00; (Nedjelja -> 08:30 - 12:30)

Mjesto: Sarajevo, E-NET Centar na Ekonomskom fakultetu

Tema: "Teorije odnosa"

Predavač: Prof.dr.sc. Dubravka Kocijan Hercigonja

2. MODUL - 22.07-24.07.2016. u suradnji sa Psiho-integrumom d.o.o.

Vrijeme: Petak -> 13:00 - 21:00; Subota -> 09:00 - 17:00; (Nedjelja -> 09:00 - 17:00)

Mjesto: Sarajevo, Hotel Bosnia – (zajedno sa studentima iz Gestalt edukacije)

Tema: "Projektivna identifikacija"

Predavač: Doc.dr.sc. Lidija Pecotić

LJETNA PAUZA

3 i 4. MODUL - 29.9-02.10.2016.

Mjesto: Hotel "Toplice", Krapinske Toplice - "Ljetna škola psihoterapije"

Tema: "Neka nova generacija - Izazovi u psihoterapijskom radu sa djecom i mladima"

Predavači: Prof. dr.sc. Dubravka Kocijan Hercigonja, Jon Blend MA Dip Child and Adult psychotherapist, Prof. dr.sc. Gordana Buljan Flander, Dr.sc. Vesna Hercigonja Novković

... Više na stranici BHIDAPA e - UPLATE NA RAČUN INSTITUTA D.O.M.

5. MODUL - 14.-16.10.2016.

Vrijeme: Petak -> 17:30 - 21:00; Subota -> 09:30 - 18:00; Nedjelja -> 08:30 - 12:30

Mjesto: Sarajevo, E-net Centar na Ekonomskom fakultetu

Tema: "Ljudski razvoj 2" - Adolescencija ista ili različita?

Predavač: Prof.dr.sc. Vlasta Rudan

6. MODUL - 11.-13.11.2016.

Vrijeme: Petak -> 17:00 - 21:00; Subota -> 09:30 - 17:30; Nedjelja -> 08:30 - 12:30

Mjesto: Sarajevo, E-net Centar na Ekonomskom fakultetu

Tema: "Rad sa adolescentima"

Predavač: Prof. dr.sc. Mirjana Graovac

7. MODUL - 16.-18.12.2016.

Vrijeme: Petak -> 17:00 - 21:00; Subota -> 09:30 - 17:30; Nedjelja -> 08:30 - 12:30

Mjesto: Sarajevo, E-net Centar na Ekonomskom fakultetu ili u Prostorijama P.E.R.L.S.

Tema: "Psihopatologija/psihodijagnostika 1"

Predavač: Prof.dr.sc. Vera Daneš

8. MODUL – 10.-12.2.-29.01.2017.

Vrijeme: Petak -> 17:00 - 21:00; Subota -> 09:30 - 17:30; Nedjelja -> 08:30 - 12:30

Mjesto: Sarajevo, E-net Centar na Ekonomskom fakultetu ili u Prostorijama P.E.R.L.S.

Tema: " Psihopatologija/psihodijagnostika 2"

Predavač: Prof.dr.sc. Vera Daneš

9. MODUL - 10.-12.03.2017.

Vrijeme: Petak -> 17:00 - 21:00; Subota -> 09:30 - 17:30; Nedjelja -> 08:30 - 13:30

Mjesto: Sarajevo E-net Centar na Ekonomskom fakultetu – (Obavezan modul za 2.-god i 4.-god.)

Tema: "Rad sa školama, obitelji i ustanovama"

Predavač: dr.sc. Vesna Hercigonja Novković

10. MODUL - 14.-16.04.2017.

Vrijeme: Petak -> 13:00 - 21:00; Subota -> 09:30 - 17:30; Nedjelja -> 09:30 - 17:00

Mjesto: Sarajevo, E-net Centar na Ekonomskom fakultetu ili u Prostorijama P.E.R.L.S.

Tema: „Supervizija“

Mentor: Sanela Selmanović Podrug, psihoterapeut, supervizor

- MODUL - Teorije odnosa

Predavač: Prof. dr. sc. Dubravka Kocijan Hercigonja

Tokom Modula, kroz teorijski prikaz, rad u malim grupama, plenarne diskusije, velike grupe, studenti će biti educirani o:

- teorijama i učenjima W.R.D. Fairbairn-a, M Klein, M. Mahler, D.W. Winnicotta, J Bowlbya i drugih o razvoju objektnih odnosa kod djeteta
- važnosti dijadnog odnosa majka-dijete, te o refleksiji istog na sve kasnije odnose,
- ranoj formaciji objekta i selfa,
- transferu i kontratransferu u terapijskom odnosu i njihovoj važnosti za terapijski proces,
- refleksiji ranih objektnih odnosa na terapijski odnos i na ostale odnose

- MODUL - Projektivne identifikacije

Predavač: Doc. dr. sc. Lidija Pecotić, psihoterapeut

Neke teme obrađene na ovoj radionici bit će:

- Značaj projektivnih identifikacija u svakodnevnom životu
- Razvoj projektivnih identifikacija i njihov utjecaj na svakodnevni život i odnose
- Projektivne identifikacije u terapijskom procesu

Polaznici će biti educirani o projektivnim identifikacijama, njihovom razvoju i utjecaju na svakodnevni život i funkcioniranje

Poseban naglasak će biti stavljen na odnos pacijent-terapeut, osobine koje treba imati terapeut da bi bio sposoban nositi se sa projektivnim identifikacijama, kao i na analizu projektivnih identifikacija kroz terapijski proces.

- LJETNA ŠKOLA - DUBROVNIK IUC „Ljetna škola psihoterapije“ (više na www.psychotherapy.ba)

Modul u trajanju od 4 dana obradit će teme kao što su:

Kreativne metode i tehnike u radu s djecom i adolescentima, Simpozij na Temu: Neki novi klinici – izazovi u psihoterapijskom radu sa djecom i mladima

Predavači: Prof.dr.sc. Dubravka Kocijan Hercigonja

MA Jon Blend

Dr.sc. Vesna Hercigonja Novković

Prof.dr.sc. Gordana Buljan Flander

Prof. dr.sc. Mirjana Graovac

Prof. dr. sc. Vera Daneš...

Način rada: prezentacija, radovi, diskusija i supervizija slučajeva.

- MODUL - Ljudski razvoj 2 – Adolescencija ista ili različita?

Predavač: Prof. dr.sc. Vlasta Rudan, neuropsihijatar, psihoanalitičar

U navedenom modulu polaznici će se upoznati sa:

- Razvojne teorije
- Teorije psihoseksualnog i psihosocijalnog razvoja
- ključne koncepte psihoanalitičke psihologije
- relevantne nalaze o proučavanju djece
- teorije privrženosti, separacije i individuacije
- razvoj identiteta-konfuzija identiteta
- adolescencija – značajna razvojna faza
- pojam Selfa
- Terapijski pristupi

- MODUL - "Rad sa adolescentima "

Predavač: Prof.dr.sc. Mirjana Graovac, neuropsihijatar, psihoterapeut

Cilj ovog modula je ukazati na specifičnosti grupne psihoterapije adolescenata. Studenti će se kroz ovaj modul upoznati sa:

- teorijskim konceptima adolescencije
- terapijskim tehnikama analitičke psihodrame
- načinu ekspresije unutarnjih konflikata adolescenata
- tehnikama i dinamikama koje određuju definiciju i smjer rada sa adolescentima

- MODULI - Psihopatologija/Psihodijagnostika 1 i 2

Predavač: Prof. Dr.sc. Vera Daneš

Edukanti će se kroz dva modula upoznati sa

- najčešćim psihopatološkim odstupanjima u dječjoj i adolescentnoj dobi (internalizirani I eksternalizirani poremećaju kod djece I adolescenata)
  - etiologijom
  - Simptomatologijom
  - Teškoćama i izazovima dijagnostike
  - Osnovnim terapijskim pristupima
  - Poseban naglasak biti će usmjeren na dinamiku razvoja psihopatoloških promjena i odnosa sa okolinom kao prediktor kreiranja terapijskog procesa
- MODUL - Rad sa školama, obitelji i ustanovama"

Predavač: dr.sc. Vesna Hercigonja Novković

Modul obuhvaća:

- Važnost Multidisciplinarnog rada
- Terapijski i savjetodavni rad sa obiteljima

- Uključenost Škole/vrtića u terapijski rad
- Bitne institucije i ustanove u radu sa djecom i adolescentima

- MODUL - „Supervizija“

Predavač: Sanela Selmanović Podrug, licencirani psihoterapeut i supervizor

Teme obrađene na ovoj radionici bit će:

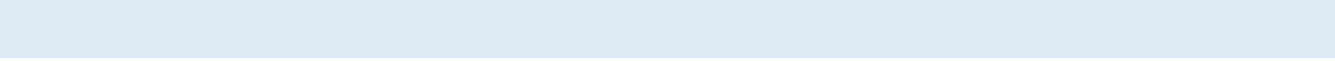
- Definicija supervizije
- oblici profesionalnog dijaloga i podrške razvojno integrativna supervizija (definicija i povijesni pregled)
- Supervizija u Bosni i Hercegovini - stanje
- etika u superviziji
- supervizijski odnos
- metode i tehnike supervizije
- proces u superviziji

Uz brojne vježbe, kao i teorijska predavanja polaznici će biti educirani o procesu supervizije i dobit će iskustvo supervizije u grupi.

Osobna/lična terapija

- Od studenata se zahtijeva da budu u osobnoj/ličnoj terapiji u trajanju modularnog programa i na redovnoj tjednoj/sedmčnoj osnovi. Financijski troškovi osobne/lične terapije nisu uključeni u troškove edukacije. Studenti su odgovorni za plaćanje troškova osobne terapije direktno svom terapeutu
- Studenti će biti u osobnoj/ličnoj terapiji certificiranih terapeuta s najmanje 4 godine prakse.
- Ukoliko student odluči samostalno angažirati terapeuta za osobnu/ličnu terapiju, mora dobiti odobrenje od voditelja Programa.
- Osobna/lična terapija omogućuje važan razvojni moment za studente osiguravajući da je njihov osobni/lični rast u skladu s razvijajućim zahtjevima psihoterapijske edukacije i pridružujuće prakse supervizirane psihoterapijske aktivnosti. Tačnije, osobna/lična terapija će senzibilizirati studenta da:
  - Poveže značajne aspekte teorije sa svojim vlastitim razvojem
  - Razvije dovoljan uvid kako bi bio sposoban za povećanu zrelu procjenu svoje osobne povijesti i sadašnjeg stupnja funkcioniranja s pojedincima i u grupi
  - Bude sposoban povezati osobne/lične uvide u kliničku praksu osobito u razumijevanju pitanja transfera-kontratransfera.
- Sposobnost studenta da bude terapeut direktno je povezana s njegovom/njezinom sposobnosti da bude klijent. Naime, osobna terapija zahtijeva spremnost da se bude ranjiv u razvijanju svjesnosti selfa i selfa u odnosu na druge ljude. Ovo je moguće pratiti tijekom edukacije u studentovom povećanju sposobnosti da uspostavi kontakt, sa sobom i sa ostalim sudionicima edukacije, uključujući i voditelja.
- Osobni razvoj je isto tako fokus Osobnog razvojnog profila
- U slučaju da student ne može zadovoljiti zahtjeve tekuće osobne terapije, npr. predugi periodi pauze u pohađanju bez zadovoljavajućeg objašnjenja, završetak terapije ili

nepojavljivanje na terapijskim seansama, voditelj edukacije će s razlogom očekivati da o tome bude obaviješten od strane terapeuta u kratkoj pisanoj izjavi koja se isključivo ograničava u izjavu o prisutnosti/izostanku.

Klinička supervizija

- Klinički supervizor pomaže istražiti terapijski odnos promatrajući razvijanje terapijske kompetencije superviziranog i s uzimanjem u obzir dobrobit klijenta. Kao rezultat takvog proučavanja svi članovi trijade – klijent, Supervizirana osoba i supervizor – mogu učiti i razvijati se.
- U 3. i 4. godini od studenta se očekuje da počne pohađati superviziju, te do kraja edukacije/ do polaganja završnog ispita ima minimum 150 sati. Početak supervizijskih sati student organizira sa drugom godinom.
- Financijski troškovi supervizije nisu uključeni u troškove edukacije. Studenti su odgovorni za plaćanje troškova supervizije direktno svom supervizoru.
- Studenti se mogu odlučiti za grupni ili za individualni oblik supervizije.
- BHIDAPA, će osigurati studentima imena supervizora koji imaju evidentiranu određenu razinu sposobnosti za uspostavljanje odnosa između psihoterapijske teorije i prakse.
- Ukoliko student odluči samostalno angažirati supervizora koji se ne nalazi na popisu ponuđenih od strane BHIDAPA-e, a u suradnji sa Institutom D.O.M., mora za to dobiti odobrenje od strane voditelja Programa.
- Supervizor će poslati voditelju Programa godišnji izvještaj o studentovom profesionalnom razvoju.
- Godišnji izvještaj dostavlja se i za 3. i za 4. godinu edukacije. Ako student otpočne svoje supervizijske sate tokom druge godine, izvještaj se dostavlja u 2. edukacijskog godini.

Proces certifikacije

Polaznici će s uspješnim polaganjem završnog ispita i zadovoljenim svim uvjetima edukacije biti kandidati za dobivanje akreditacije / certifikata od strane Europskog Interdisciplinarnog terapijskog Udruženja za Djecu i Mladež (EIATCYP).

Ciljevi:

Dodjela certifikata od strane EIATCYP-a ima 2 cilja:

1. Da podržava i razvija profesionalni integritet terapeuta ili savjetnika u radu s djecom i mladim osobama
2. Da štiti i naglašava integritet psihoterapije ili terapijskog savjetovanja s djecom i mladim osobama

Tko može dobiti certifikat:

Članovi instituta / udruga /centara za edukaciju koji su u potpunosti opunomoćeni od strane EIATCYP-a za provođenje edukacije i koji su uspješno završili edukaciju i zadovoljili svim zahtjevima iste.

Procedura aplikacije:

Članovi (gore navedeni) mogu aplicirati za certifikat EIATCYP-a iz Dječje i Adolescentne Psihoterapije ili Savjetovanja preko svog Centra za edukaciju koji će:

- Dostaviti EIATCYP-u ime kandidata zajedno s potvrdom o njihovom uspješnom završetku edukacije i zadovoljenim svim uvjetima iste.
- Potvrditi da terapeut nastavlja raditi psihoterapiju ili savjetovanje, te da dobiva adekvatnu superviziju
- Ako su zadovoljene gore navedene procedure, EIATCYP će izdati Certifikat

Troškovi:

Inicijalni trošak za izdavanje certifikata je 70 Eura, a godišnje obnavljanje istog 35 Eura. Inicijalni iznos od 70 Eura mora se poslati EIATCYP-u zajedno s aplikacijom za izdavanje certifikata.

Re-izdavanje certifikata izvršava se svakih pet godina od datuma izdavanja certifikata.

Etički kodeks

1. Odnos klijent-terapeut

- a) Odnos klijent-terapeut je profesionalni odnos u kojem je dobrobit klijenta terapeutova primarna briga
- b) Dignitet, vrijednost i jedinstvenost klijenta moraju se poštivati cijelo vrijeme
- c) Cilj terapeuta je da promiče povećanu svijest, potiče samo-podršku, razvoj selfa i autonomiju klijenta, s uvidom o proširenom opsegu izbora koji su mu dostupni, zajedno s njihovom sposobnošću / željom za prihvaćanjem odluke koje donese
- d) Terapeut mora prepoznati važnost dobrog odnosa za učinkovitu terapiju i biti svjestan snage i utjecaja koje im ta snaga daje. Terapeut mora djelovati u skladu s ovim saznanjem i ne iskorištavati klijenta financijski, emocionalno ili fizički/seksualno za osobni napredak ili za svoje potrebe
  - Terapeut ne smije uzimati novac s krivim namjerama – svjesno zadržavati klijenta nakon što je uočeno da je terapija bila učinkovita ili povećavati troškove bezrazložno bez potrebnog upozorenja
  - Fizički i/ili seksualni odnos s klijentom je eksplorativan. Prekid terapije ne mijenja prirodu odnosa
  - Seksualno uznemiravanje u obliku namjernih ili ponavljanih komentara, gesti ili fizičkih kontakata seksualne prirode koje jesu, ili bi ih klijent mogao smatrati uvredljivim, su neetični
- e) Terapeut mora biti svjestan da su drugi odnosi ili vanjske obaveze u konfliktu s interesima klijenta. Kada takav konflikt interese postoji, odgovornost terapeuta je da to obznani i da bude spreman proraditi ta pitanja s klijentom
- f) Terapeut mora prepoznati dualni odnos – kada je klijent istovremeno zaposlenik, blizak prijatelj, rođak ili partner – koji će vjerojatno pokvariti njihovu profesionalnu prosudbu i time izazvati stres klijentima i njima samima

2. Poverljivost

Povjerljivost je bit dobrog rada. Svako izmjenjivanje informacija između terapeuta i klijenta mora se smatrati povjerljivim. Kada terapeut ima ikakve sumnje o granicama povjerenja on/ona treba zatražiti superviziju. Povjerljivost odnosa ne mijenja se nakon prestanka terapijskog odnosa.